

.- Ordu Milletvekili Cemal Uysal ve 6 Milletvekilinin; 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/825) (S. Sayısı: 1215) ^(X)

BAŞKAN – Ordu Milletvekili Cemal Uysal ve 6 Milletvekilinin, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 1215 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde, AK Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Muharrem Karslı, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Akif Hamzaçebi, Anavatan Grubu adına Gaziantep Milletvekili Ömer Abuşoğlu'nun söz talepleri vardır.

.....

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Akif Hamzaçebi. Sayın Hamzaçebi; buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifinin tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz aldım; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce, bu kürsüde, İktidar Partisi Grubu adına konuşan arkadaşımızı dikkatle dinledim ve yapmış olduğu yorumları hayretle ve üzüntüyle karşıladım. Şimdi, değerli konuşmacı arkadaşımız, Türkiye'nin, şu an, içinde bulunduğu ekonomik çalkantının nedeni olarak, üç husus saydı. Birincisi: Petrol üreten ve ihraç eden ülkelerin dolara olan talebi nedeniyle, dünyada dolar talebinin artması ve bu nedenle, Türkiye'deki yabancılara Türkiye'den çıkması. İkincisi: İstanbul'da, masa başında oturan büyük para babalarının, bu krize benzin dökmek suretiyle yaklaşması; yani, krizi büyütme için çabalaması ve bir üçüncü neden de; fosil siyasetçi olarak isimlendirdiği, eski siyasetçilerin siyasete dönme çabası. Bu üç nedenle, Türkiye'de, bugün, bir ekonomik çalkantıyı, ismine kriz demesek bile, krizi andıran, bir belirsizlik yaratan, bir ekonomik ortamı yaşıyoruz. Bu üç grup, bir düğmeye değil, birden fazla düğmeye basmış durumdadır. Bu “düğme enflasyonu” olarak isimlendirildi değerli konuşmacı tarafından ve o nedenle de, böyle bir tabloyu yaşıyoruz. Yani, uygulanmakta olan ekonomik politikaların hiçbir problemi yok, ekonomide hiçbir şey yokken, Hükümet gayet düzgün bir ekonomi politikası uygularken, bu üç grup, üç çevre, Türkiye'de kriz çıkarmaya çalışıyor.

MUHARREM KARSLI (İstanbul) – Aynen öyle!..

^(X) 1215 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına eklidir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Değerli arkadaşlar, eğer, bu tasarıya böyle yaklaşıyorsa, ekonomide içinde bulunduğumuz sürece böyle yaklaşıyorsa, bu krizden, bu ekonomik çalkantıdan Türkiye'nin çıkma olanağı, kesinlikle yoktur. Olaylara doğru teşhis koyarsak, olayları doğru tahlil edersek, ancak o zaman, buradan nasıl çıkabileceğimizi bulabiliriz. Çözümsüz hiçbir sorun yoktur, yeter ki, teşhisi doğru koyalım.

Değerli arkadaşlar, mayıs başından bugüne iki dönemi kıyasladığımız zaman şöyle bir tablo görüyoruz: Mayıs başından bugüne, Merkez Bankasının gecelik faiz oranları yüzde 30 oranında artmıştır. Yüzde 13,25 olan oran, bugün 17,25'tir, artış oranı yüzde 30'dur.

Dolara baktığımızda, doların değer kazanması, yani, Yeni Türk Lirasının dolar karşısındaki değer kaybı yüzde 25'ler düzeyindedir. Merkez Bankasının dünden bu yana yaptığı müdahaleye rağmen, döviz satış ihalelerine rağmen, Türk Lirasının değer kaybı durdurulamamıştır, değer kaybı yüzde 25'ler düzeyindedir.

Yine, devlet içborçlanma senetlerindeki faiz oranına baktığımızda, mayıs başında yüzde 13,7 olan bileşik faiz oranının yüzde 22,5'u açtığını, 23'e yaklaştığını görüyoruz. Devlet içborçlanma senetlerindeki faizin artış oranı yüzde 67'dir değerli arkadaşlar. Belki, son bir iki günde düştü, 2 puan düştü dersek buna, yüzde 65 oranında bir artış söz konusudur.

Peki, bugüne nasıl geldik, bu tabloyu nasıl birden Türkiye, önünde buldu? Çok kısaca, bunu ben burada konuşan arkadaşımızdan daha farklı bir şekilde yorumlamaya çalışacağım, açıklamaya çalışacağım. Türk ekonomisi yüksek faiz-düşük kur politikasına dayanan bir politika uyguluyordu değerli arkadaşlar. İsmi dalgalı kur olmakla birlikte, yukarı doğru hiçbir zaman dalgalanmayan, sürekli aşağıya doğru seyreden bir kur politikası vardı ve bu düşük kur politikasının yarattığı sanal bir mutluluk tablosu vardı, sanal bir büyüme tablosu vardı, sanal bir millî gelir artışı tablosu vardı. 2002 sonunda 180 milyar dolar olan Türkiye'nin gayrisafi millî hasılası, 2005 sonunda 360 milyar dolara ulaşmıştı değerli arkadaşlar. 180 milyar dolarlık bir gayrisafi millî hasılanın 3 yılda yüzde 100 artışla dolar cinsinden 360 milyar dolara ulaşması mümkün müdür?! 2006 yılı içinde bu rakam 380 milyar dolar olarak öngörülmüştü; mümkün değildi. Her yıl yüzde 7 düzeyinde, o dolayda büyüyen bir ekonominin 3 yıl içinde dolar cinsinden yüzde 100 oranında millî gelir artışını yaratması mümkün değildi; ama, rakamlar böyle gösteriyordu, hükümet, bu rakamlara dayanarak pembe tablolar çiziyordu. Kişi başına millî gelir 2002'de 2 638 dolardı, hükümet 2005 sonunda 5 090 dolara ulaştığını açıkladı ve 2006'da 5 216 dolara çıkacağı hedeflenmişti. Böyle bir tabloyu yaşıyordu.

Politikanın ikinci ayağı düşük kur yanında yüksek faizdi. Yüksek faizle Türkiye, sıcakparayı Türkiye'ye çekiyordu. Uluslararası konjonktürün yardımıyla birçok gelişmiş ülkenin veyahut petrol ihraç eden ülkenin elinde birikmiş olan tasarrufları, Türkiye, yüksek faizle kendisine çekiyordu. İşte, bize bu sanal mutluluğu, rakamlarda sanal mutluluğu yaşatan, yaratan tablo bu iki politikayla sağlanıyordu. Yabancı para, sıcakpara gideceği ülkede şuna bakar: 1- Cari açık nedir ve o ekonominin onu finanse etme olanağı var mıdır? 2- Herhangi bir tehlike anında, kriz anında, o ülkeye yatırdığım parayı geri alabilir miyim?

Merkez Bankamız da, yüksek rezerv politikasıyla, sıcakparaya arzu ettiği güveni veriyordu değerli arkadaşlar. Dalgalı kur politikasında, Merkez Bankasının 60 milyar dolar

düzeyinde bir rezerve sahip olmasının temel amaçlarından birisi de, Türkiye'ye gelen sıcakparaya o güveni vermektir. Evet, rezerve bakıyor sıcakpara, Türkiye'ye geliyor; "kriz olursa, ben Türkiye'den paramı alıp çıkabilirim" diyor. Şimdi olduğu gibi, Merkez Bankasının şu an yaptığı, döviz satmak suretiyle, Türkiye'den çıkmak isteyen yabancı paranın talebini karşılamaktır. Bu politikada, uluslararası gelişmelerin etkisi olmamış mıdır, Türkiye'nin içinde bulunduğu bu çalkantılı süreçte; tabii ki, var. Amerika Merkez Bankasının (FED) faiz artırımına başlamış olması, Türkiye'yi, sıcakpara için, artık, cazip bir merkez olmaktan çıkarmıştır. Tek merkez Türkiye değildir; Türkiye'nin rakipleri de, başta Amerika olmak üzere, ortaya çıkmaya başlamıştır.

Peki, sadece olay bununla mı sınırlıdır; hayır. Bizim içpolitikamıza bakalım, iç ekonomik ve siyasî politikalarımıza bakalım. Hükümetin iddia ettiğinin aksine, malî disiplin yoktu değerli arkadaşlar. 2005 yıl sonu faizdışı fazlasını hükümet açıklayamamıştır. Neden; çünkü, bu hedef tutmamıştır. Yine, 2006 yılı bütçe uygulamaları güven vermiyor. Sayın Maliye Bakanının "bütçe fazla vermiştir" açıklamasına rağmen, bütçenin fazla vermeyeceği çok açık ve nettir. Birçok harcama bütçeye gider yazılmamıştır. Bütçe dışı işlemlere girilmiştir. Birçok gelir, bütçeye gelir olarak yazılmamıştır. Bu gelirlerle yapılacak olan harcamalar, bütçeye harcama olarak yazılmamıştır. İç talep yükselmiştir. Bunların sonucunda, nisan ve mayıs ayında, enflasyon yükselmiştir değerli arkadaşlar. Enflasyonun yükselişini, uluslararası gelişmelere, petrol fiyatlarına bağlamayalım. Onları dışarıda bıraktığımızda, TÜİK'in hesapladığı çekirdek enflasyon, yine yüksek çıkıyor, yine yükselme eğiliminde. Demek ki, içeride bir problem var, ekonomi politikasında, maliye politikalarında bir problem var. Buna Türkiye'deki siyasî durumu eklediğinizde, Cumhurbaşkanlığı seçiminin Türkiye'de yarattığı gerginliği, Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerine yönelik olarak Hükümetin yaratmış olduğu tartışmayı, bunları eklediğinizde, artık, içeride, Türk ekonomisine güvenmemek için her türlü ortam oluşmuş demektir ve böyle bir tabloda, Türkiye'den sıcak para çıkmaya başladı.

Mayıs başında, 3 Mayıs'ta 1 312 olan dolar kuru -bakın, 3 Mayıs'ta 1 312'dir dolar kuru- Merkez Bankasının efektif satış kuru, bugün geldiğimiz noktada 1 630, 1 640'lardadır; şu anda, biraz önce aldığım rakam odur. Evet, o günden bu güne böyle geldik, bu nedenle geldik değerli arkadaşlar.

Bu tablodan nasıl çıkacağız; bu tablodan panik psikolojisiyle çıkmanın olanağı yoktur; ama, maalesef, Hükümet, panik psikolojisi içerisinde. Merkez Bankası güvenli bir duruş sergileyememektedir.

Geçen hafta salı günü, 20 Haziranda toplanan Para Politikası Kurulu, faizlerde herhangi bir artırıma gerek olmadığı kanaatine varmış ve öyle bir açıklama yapmış. Hemen sonrasında, bir gün sonra, perşembe günü, 22 Haziranda, ekonomiden, Hazine Müsteşarlığından sorumlu Sayın Bakan ile Maliye Bakanımız bir açıklama yapmak suretiyle, şimdi görüşmekte olduğumuz teklifin esaslarını bir paket olarak kamuoyuna sunmuşlardır.

Yani, plan şuydu: Yabancılar vergi konusunda bir güven vereceğiz, onların vergi yükünü azaltacağız. Böylece, yabancılar Türkiye'den çıkmayacak, bizde ekonomide istikrarı sağlayacağız.

Bu proje tutmadı; o gün açıklandı. Yabancılarda Gelir Vergisi stopajının sıfıra indirildiği iki Sayın Bakan tarafından açıklandı. Bir bakan değil iki bakan açıklıyor ki, piyasalara, yabancılara güven verelim diye; ama, bu güven verilemedi. Neden; çünkü, sorununun nedeni vergi değil değerli arkadaşlar. Sorunun nedeni vergi değilse, bunu vergiyle çözmeye olanağınız var mıdır?! Gayet iyi hatırlıyorum; 2001 krizi sonrasında da, o zamanki Hükümet, mevduatta vadeyi uzatabilmek için kademeli olarak stopaj uygulaması getirmişti; üç aya kadar yüzde 18, altı aya kadar vadeli mevduatta yüzde 16, bir yıla kadar vadeli mevduatta yüzde 12, bir yılı aşan mevduatta da yüzde 7 oranında stopaj getirmişti. Yani, bir yılı aşan mevduatın faiz gelinde Gelir Vergisi stopajı yüzde 18 değil, yüzde 7 olacak. Mevduatın vadesi bir gün bile uzamadı değerli arkadaşlar. Neden; sorun vergide değildi, sorun ekonomiye duyulan güvendedi. O güveni yaratamazsanız, istediğiniz kadar vergileri indirin indirdiğinizle kalırsınız, kaybettiğiniz vergiyle kalırsınız; öte taraftan da, malî disiplini tutturacağım diye çırpınırsınız.

O gün, geçen hafta perşembe günü, Hükümetin psikolojisi, düşüncesi buydu. Aynı gün dolar fırladı; borsa o gün yerinde saydı, ertesi gün tekrar aşağıya doğru seyretti ve faizler yükselmeye devam etti, yüzde 23'ü aştı bileşik faizler, devlet iç borçlanma senedi birleşik faizi yüzde 23'ü aştı. Akabinde ne oldu; Merkez Bankası Para Politikası Kurulu, tekrar, pazar günü toplandı, geçen hafta salı günü "artırmayacağım" dediği faizleri artırdı. Yanına iki önlem daha koydu: Merkez Bankası piyasaya döviz müdahalesinde bulunacak, döviz satacak ve o şekilde piyasadaki Yeni Türk Lirasını çekecek. Ayrıca, bunun dışında, Yeni Türk Lirası depo alım ihaleleri de yapmak suretiyle, piyasadaki likiditeyi çekmeye çalışacak. Bakın, bugün, "550 000 000 dolarlık satış yapacağım" dedi, 1 milyar doları aşkın talep geldi Merkez Bankasına. Bu talep devam edecek değerli arkadaşlar; çünkü, Türk ekonomisi güven vermemektedir; Hükümetin ekonomik politikaları, ne Türkiye'deki tasarruf sahibine, yatırımcıya ne de yabancı yatırımcılara güven vermemektedir. Bu güven kaybedilmiştir, bu güven tesis edilene kadar Türkiye'nin bunu geri kazanma olanağı yoktur. Bu tasarının, bu güveni sağlama olanağı yoktur. Bu politikalarla da, sadece Merkez Bankasının yürüttüğü politikalarla da, bu güvenin sağlanması olanağı yoktur. Sanki Hükümetin üzerine düşen hiçbir görev yoktur; görev, sadece Merkez Bankasıdır, Hükümetin yapacağı hiçbir şey yoktur. Esasen, zamanında maliye politikasını, malî disiplini sıkı tutmayan Hükümetin faturası, şimdi, Merkez Bankasına çıkmıştır. Merkez Bankası da, yeni yönetim, Hükümetin atadığı bir yönetim, sanırım, maliye politikasında Hükümetin görevini Hükümete hatırlatamıyor; belki de, kamuoyu önünde hatırlatmıyor, kapalı kapılar ardında hatırlatıyor diye ümit etmek istiyorum tabii ki.

Değerli arkadaşlar, yaşadığımız, basit bir olay değil -burada konuşan arkadaşımızın söylediği gibi- çok hafif sonuçları olacak bir olay değildir. Borç stoku, şimdiden 8 puan artmıştır. 2005 yılında 5,8 puan düzeyinde azalan borç stokumuz, bu son gelişmelerle, 8 puan birden artmıştır; yani, geriye, 2004 yılına gittik. Peki, o kadar kemer sıktık, tarım kesiminin desteklerini kısıtladık, çalışanların maaşlarını kısıtladık, sosyal güvenlik sisteminde ilaç harcamalarına kadar kısıtlamalara gittik, sosyal güvenlik sisteminin her türlü ödemelerini kısıtladık, toplumun bütün kesimleri tasarruf etti, kemer sıktı, bu kadar özelleştirme yaptık, bunların hepsiyle borç ödedik; şimdi neredeyiz? Geriye, şu an, birbuçuk yılı kaybettik; kim bilir

kaç yılı daha kaybedeceğimiz bilemiyorum. Bunları, üzüntüyle söylüyorum; ama, Hükümet, bu politikayla, bu anlayışla devam ederse, hâlâ, sorunun, siyasette güven veren bir politika izlemek olduğunu bilmiyorsa, göremiyorsa, hâlâ, ekonomide güven veren politikalar izlenmesi gerektiğinin Hükümet farkında değilse, bu sorunu sadece Merkez Bankasının uygulayacağı faiz ve döviz politikalarıyla çözmeye çalışıyorsa, buradan çıkışımız yoktur değerli arkadaşlar.

Tasarı, hiçbir şekilde sorunu çözmeyecektir, çözemeyeceği ortaya çıkmıştır. Zaten, biraz önce, burada İktidar Partisi Grubu adına konuşan arkadaşımız bunu itiraf etmiştir. Diyor ki değerli arkadaşımız: Bu zaten, şimdi çıkanları burada tutmaya yönelik değildir, bu kriz, bu çalkantı sona erdikten sonra çıkanları Türkiye'ye geri getirmek içindir.

Değerli arkadaşlar, bu kadar, 180 derece dönüş olur mu?! Geçen hafta, iki sayın bakan, yabancıları Türkiye'de tutmak için getirdiklerini açıkladılar. Şimdi konuşan İktidar Partisi milletvekili arkadaşımız, bunun tam tersini söylüyor. Burada, İktidar Partisi Grubu adına, bugünkü gündem üzerine konuşan Sayın Grup Başkanvekili de bir değerlendirme yaptılar, diyor ki: Bu tasarı, zaten ödenmeyen bir vergiyi kaldırıyor. Birçok ülkeyle Türkiye'nin çifte vergilemeyi önleme anlaşması var. O nedenle, Türkiye de bu vergiyi zaten alamıyordu. Bunu, Türkiye de bu tasarıyla kaldırıyor.

Değerli arkadaşlar, bu, bir açıklama olmaktan uzaktır. Sayın Grup Başkanvekilinin bu açıklaması, gerçekleri yansıtmamaktadır. Türkiye'nin, birçok ülkeyle çifte vergilemeyi önleme anlaşması vardır. Hükümet, 1.1.2006'da bu yasayı yürürlüğe koyarken de bu anlaşmalar vardı. Çifte vergilemeyi önleme anlaşmaları uyarınca, bir mükellef, bir başka ülkede vergi ödüyorsa, ödediği vergiyi, kendi ülkesinde ödeyeceği vergiden mahsup eder. O, ülkenin hükümlerini haklarını elinden almaz. İstisnalar getirebilir bu anlaşmalar; şu kazancı sen vergile, bu kazancı ben vergileyeyim, orada sınırlar koyabilir; ama, bu sınırlar çeşitli ülkelerde farklıdır, bazı ülkelerle yaptığımız anlaşmalarda farklıdır, diğer bazılarında farklıdır, hepsini aynı kefeye koymak mümkün değildir. Eğer öyleyse, Hükümete sormak gerekir: 1 Ocak 2006'da bu vergiyi niye getirdiniz o zaman?

Değerli arkadaşlar, esasen, 1 Ocak 2006'da bu düzenleme yapılırken, üç konuda üç temel yanlışlık yapıldı. Birincisi şuydu: Tüm vergi yatırım araçları yüzde 15 vergi oranıyla eşit bir şekilde vergilenecek dendi. Gereğesi de, vergi, tüm yatırım araçları karşısında tarafsız olacaktı. Şimdi yapılan nedir; şimdi 3 tane oran var; yabancılar için sıfır, mevduat ve repoda 15, diğer yatırım araçlarında, yerli yatırımcılar, tasarruf sahipleri için yüzde 10. 3 tane oran var. Hani, tek ve sabit, basit bir sistem getirmiştiniz?

Sayın Maliye Bakanı diyor ki, Peru'da bile bu vergi yok. Orada bile vardı, kaldırıldı. Sayın Bakan, 1 Ocakta, siz bu vergiyi niye getirdiniz o zaman, Peru'da var, o da kaldırıysa? 1 Ocakta, burada, bunun aksini savunuyordunuz siz.

Değerli arkadaşlar, tutarsızlık diz boyu. Gerçekten, bu teklifin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, 1 dakikalık sürenizi başlatıyorum; lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu teklifin savunulabilir hiçbir yanı yoktur. Yerli yatırımcı için yüzde 10, yabancı için yüzde sıfır oranı bir ayıptır değerli arkadaşlar. Bu Türkiye'de bir ilktir. Anayasanın eşitlik ilkesine açık bir şekilde aykırıdır. Hükümetin vermeyi düşündüğü önerge, bu aykırılığı gidermeye yetmeyecektir.

Benim önerim, bu aykırılığı giderecek olan önerge bizim Grubumuz tarafından verilmiştir; gelin, bunu bu şekilde çıkaralım. Bu bir yanlıştır, bunda ısrar etmeyin. Türkiye Büyük Millet Meclisi ay sonu tatile girecektir. Tatil sonrası, bu yasanın Sayın Cumhurbaşkanı tarafından onaylanacağı varsayımını da, bilemiyorum, o varsayımı esas almanız da ne kadar doğrudur, Sayın Cumhurbaşkanı adına bir yorum yapmam tabii ki mümkün değil; ama, Anayasanın 73 üncü maddesi açıktır; bu düzenleme, 73 üncü maddede ifadesini bulan vergide eşitlik ilkesine aykırıdır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.